

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 9. marraskuuta 2015
(OR. en)

13880/15

JAI 842
ASIM 143
FRONT 240
RELEX 902
COMIX 563

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	13799/15 JAI 831 ASIM 140 FRONT 239 RELEX 893 COMIX 552
Asia:	Toimenpiteet pakolais- ja muuttoliikekriisin käsittelemiseksi – Neuvoston päätelmät (9. marraskuuta 2015)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston päätelmät toimenpiteistä pakolais- ja muuttoliikekriisin käsittelemiseksi, jotka neuvosto (oikeus- ja sisäasiat) hyväksyi 3422. istunnossaan 9. marraskuuta 2015.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT
TOIMENPITEISTÄ PAKOLAIS- JA MUUTTOLIIKEKRIISIN KÄSITTELEMISEKSI

Neuvosto hyväksyi tiiviissä yhteistyössä komission kanssa ja ottaen huomioon tarpeen suojata Schengen-alueen toimintaa ja vähentää muuttopaineita seuraavat toimenpiteet pakolais- ja muuttoliikekriisin käsittelemiseksi, jotta Eurooppa-neuvoston ja neuvoston jo hyväksymät suuntaviivat pantaisiin kokonaan täytäntöön EU:n säännöstöä noudattaen. Neuvosto päätti:

1. kannustaa jäsenvaltioita ja asiaankuuluvia kolmansia maita tehostamaan käynnissä olevia toimia, jotta vastaanottovalmiuksia lisättäisiin huomattavasti. Tältä osin neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että komissio on myöntänyt pikaisesti lisää rahoitustukea asianosaisille maille sekä YK:n pakolaisjärjestölle;
2. tehostaa järjestelykeskusten perustamista Italiaan ja Kreikkaan jäsenvaltioiden, komission, Frontexin ja EASOn tuella, jotta ne kaikki toimivat marraskuun 2015 loppuun mennessä aiemmin sovitun mukaisesti;
3. että kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden on nopeutettava sisäisten siirtojen prosessia erityisesti ilmoittamalla valmiutensa ensimmäisiin siirtoihin ja nimittämällä tarvittaessa sisäisistä siirroista vastaavia yhteyshenkilöitä Italiaan ja Kreikkaan mielellään 16. marraskuuta 2015 mennessä. Italia ja Kreikka aikovat samanaikaisesti jouduttaa tuntuvasti siirtämisen edellyttämiä valmistelutoimia. Neuvosto ja komissio tukevat Italian ja Kreikan päätöksiä rekisteröidä muuttajia ennen kuin heidän tapauksiaan käsitellään tarkemmin mantereella, erityisesti jäsenvaltioiden toimittamien Eurodac-laitteiden avulla. Jäsenvaltiot pyrkivät korjaamaan 16. marraskuuta 2015 mennessä jäljellä olevat puutteet, jotka on esitetty Frontexin ja EASOn pyynnöissä, mikä yksinkertaistaa vaadittuja profiileja ja nimittämismenettelyitä;
4. että jäsenvaltiot komission ja Frontexin täydellä tuella lisäävät huomattavasti palautettavien osuutta. Jäsenvaltioiden olisi myös järjestettävä palauttamisasiantuntijoita Euroopan palauttamisasioiden yhteyshenkilöiden joukkoon, jotta heidän asiantuntemustaan voitaisiin hyödyntää nopeasti;

5. että jäsenvaltioiden on, jotta ne löytäisivät ratkaisun mahdolliseen muuttajien välisen yhteistyön puutteeseen heidän saapuessaan Euroopan unioniin ja jotta ne kunnioittaisivat kaikilta osin perusoikeuksia ja palauttamiskiellon periaatetta, hyödynnettävä EU:n säännösten tarjoamia mahdollisuuksia, joita ovat esimerkiksi 1) turvapaikkamenettelyt rajoilla tai kauttakulkualueilla; 2) nopeutetut menettelyt; 3) asianomaisten henkilöiden esittämien peräkkäisten turvapaikkahakemusten hylkääminen; 4) pakkokeinot, mukaan lukien viimeisenä keinona säilöönotto tarpeelliseksi enimmäisajaksi menettelyjen saattamiseksi päätökseen. Järjestelmällistä sormenjälkien ottamista koskevien voimassa olevien ohjeiden lisäksi komissiota kehoitetaan yhteistyössä EASOn ja Frontexin kanssa antamaan käytännön lisäohjeita rekisteröintivelvollisuuksien seurauksista ottaen huomioon Dublinin säännöt, siirtopäätökset ja kansainväliset takaisinottoa koskevat velvoitteet.

Lisäksi neuvosto tutkii komission ja asiaankuuluvien EU:n virastojen tukemana hakemusten käsittelykeskusten käsitettä kansainvälisen suojelun saatavuuden järjestämiseksi ja/tai palauttamista varten niissä maissa, joissa järjestelykeskuksiin perustuvaa lähestymistapaa ei ole pantu täytäntöön;

6. antaa kaiken tukensa komissiolle humanitaarisen avun valmiussuunnittelun jatkamiseksi Länsi-Balkanilla lähestyvän talven huomioon ottaen. Unionin pelastuspalvelumekanismia olisi hyödynnettävä mahdollisimman kattavasti. Neuvosto kannustaa jäsenvaltioita antamaan lisää apua tämän mekanismin kautta;
7. avustaa ulkorajoille saavuttaessa tai sieltä poistuttaessa toteutettavissa tarkastuksissa asianomaisia jäsenvaltioita, jotta nämä noudattaisivat oikeudellista velvoitettaan suorittaa asianmukaisia tarkastuksia, valvoa ulkorajoja ja palauttaa tarkastukset ulkorajoille ja lisätä rajavalvontatoimien koordinointia. Tähän liittyy useita Frontexin tukitoimenpiteitä, joita laajennetaan tarvittaessa asteittain nopeiden rajainterventoryhmien käyttöönottoon EU:n sääntöjen mukaisesti;
8. tukea yhteisen *Poseidon*-merioperaation tehostamista 1. joulukuuta 2015 mennessä Kreikassa nykyisen toimintasuunnitelman puitteissa;

9. käydä joulukuun oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa komission kahdeksannen puolivuotiskertomuksen pohjalta perinpohjaisen keskustelun Schengen-alueen toiminnasta (1. toukokuuta 2015 – 31. lokakuuta 2015) ja rajatarkastusten väliaikaisesta palauttamisesta sisärajoille saaduista kokemuksista;
10. kehottaa Europolia nopeuttamaan *ihmisten salakuljetusta tutkivan eurooppalaisen keskuksen* (EMSC) perustamista, jotta se voisi tehokkaammin tukea jäsenvaltioita ihmisten salakuljetuksen ehkäisemisessä ja torjunnassa. EMSC käsittää yhteisen operatiivisen ryhmän *Mare*-aloitteen pohjalta, ja se laajentaa Europolin toimia, muun muassa keskittymällä Länsi-Balkanin alueeseen, tiiviissä yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien EU:n virastojen ja erityisesti Frontexin ja Eurojustin kanssa. Tähän lähestymistapaan pitäisi kuulua viranomaisten nopea ja tehokas lähettäminen järjestelykeskuksiin keskeisille muuttoreiteille;
11. kehottaa jäsenvaltioita komission kanssa koordinoiden perustamaan 1. joulukuuta 2015 mennessä ihmisten salakuljetusta käsittelevien operatiivisten yhteyspisteiden verkoston siirtolaisten salakuljetuksen vastaisen EU:n toimintasuunnitelman (2015–2020) mukaisesti ja samalla tehostamaan toimiaan ihmisten salakuljettajien ja ihmiskauppiaiden tutkinnan ja syytteenpanon lisäämiseksi;
12. jatkaa kriisitilanteen siirtomekanismia ja turvallisia alkuperämaita koskevien vireillä olevien lainsäädäntöehdotusten käsittelyä suunnitellun mukaisesti sekä muita ensisijaisia toimia, kuten Dublinin järjestelmän mukauttamista ja yhdennetyn ulkorajojen valvontajärjestelmän asteittaista perustamista koskevien lainsäädäntöehdotusten käsittelyä;
13. kehottaa komissiota ja korkeaa edustajaa pyrkimään käytännönläheisiin tuloksiin palauttamista ja takaisinottamista koskevissa kahdenvälisissä vuoropuheluissaan, etenkin tulevaisuuden korkean tason kokouksissaan Afganistanin, Marokon, Nigerian, Pakistanin, Tunisian ja Turkin kanssa. Seuraavaan, 3. ja 4. joulukuuta pidettävään istuntoonsa mennessä neuvosto odottaa ensimmäistä tilannekatsausta näistä vuoropuheluista. Näin voidaan keskustella asiaankuuluvista kannustepaketeista, joita voidaan käyttää kolmansien maiden suhteen;
14. että ensimmäiset Euroopan muuttoliiketyshenkilöt olisi kiireellisesti lähetettävä Etiopiaan, Nigieriin, Pakistaniin ja Serbiaan tammikuun 2016 loppuun mennessä;

15. muistuttaa jäsenvaltioiden uudelleensijoitustoimien merkityksestä muuttoliikekriisin käsittelemisessä, ja pani merkille tässä asiassa tähän mennessä tapahtuneen edistymisen myös EU:n tasolla. Neuvosto on yhtä mieltä siitä, että olisi toteutettava lisätoimia uudelleensijoitusmahdollisuuksien parantamiseksi siten, että painopisteenä ovat tietyt ensisijaiset kolmannet maat. Se kehottaa komissiota jatkamaan uudelleensijoitukseen liittyvää työtään kiireellisenä asiana;
16. rajavalvontaa, laittoman muuttoliikkeen ehkäisemistä sekä ihmiskaupan ja ihmisten salakuljetuksen torjuntaa koskevien konkreettisten toimien varmistamiseksi tukea viisumivapausprosessin nopeuttamista Turkin ja kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden osalta sekä takaisinottosopimuksen täysimääräistä täytäntöönpanoa toimintasuunnitelman mukaisen tehostetun yhteistyön yhteydessä;
17. laatia kiireellisesti yhteisen tiedotusstrategian, joka suunnataan turvapaikanhakijoille, muuttajille, ihmisten salakuljettajille ja ihmiskauppiaille ja jolla pyritään 1) estämään se, että muuttajat lähtevät vaaralliselle matkalle ja turvautuvat salakuljettajiin, 2) selittämään, miten ulkorajavalvontaa ja kansainvälistä suojelua, muun muassa uudelleensijoitusta, sisäisiä siirtoja ja palauttamista, koskevat EU:n säännöt toimivat, 3) levittämään vastapropagandaa ihmiskauppioiden ja ihmisten salakuljettajien propagandalle, 4) tiedottamaan ihmiskauppiaita ja ihmisten salakuljettajia koskevista syytetoimista sekä 5) tiedottamaan palauttamisoperaatioista. Vetotekijöiden vähentämiseen tähtäävän tiedotusstrategian osana olisi tehtävä selväksi, että muuttajien on rekisteröidyttävä ensimmäisessä jäsenvaltiossa, johon he saapuvat; että EU:n lainsäädännön mukaisesti turvapaikanhakijalla ei ole oikeutta valita hakemuksen käsittelystä vastaavaa jäsenvaltiota; ja että muuttajat, jotka eivät ole suojelun tarpeessa, palautetaan nopeasti. Lisäksi olisi lähetettävä selkeä viesti, että muuttajat eivät voi kieltäytyä yhteistyöstä asianomaisten kansallisten viranomaisten kanssa. Jäsenvaltiot toteuttavat vastaisuudessa kaikki tarpeelliset toimenpiteet tällaisten liikkeiden ja yhteistyöstä kieltäytymisen estämiseksi, ehkäisemiseksi ja niistä johtuvien seuraamusten täytäntöönpanemiseksi. Komissio kokoaa lähipäivinä asiaan liittyvistä institutionaalisista toimijoista erikoisryhmän käsittelemään näitä tavoitteita ja tiedottaa täytäntöönpanosta 3. ja 4. joulukuuta 2015 pidettävässä neuvoston istunnossa;

18. tukea puheenjohtajavaltion päätöstä siirtyä EU:n poliittisen kriisitoiminnan integroiduissa järjestelyissä (IPCR) tietojenvaihdosta täysimittaiseen toimintaan, muun muassa toimittamalla tietoja yhteistä tilannetietoisuus- ja -analyysiprosessia varten, osallistumalla operatiivisten puutteiden tunnistamiseen sekä tukemalla viestintätoimia ja parantamalla siten poliittista koordinointia ja päätöksentekoprosessia EU:n tasolla. Tilannetietoisuus- ja -analyysiraporteissa määriteltyjen tarpeiden ja puutteiden pohjalta järjestetään säännöllisesti pyöreän pöydän keskusteluja muuttoliikekriisin hallitsemiseksi. Näin saatetaan yhteen tarpeellinen asiantuntemus, joka mahdollistaa ripeän politiikan koordinoinnin ja toiminnan EU:n tasolla, erityisesti rajoja, vastaanottovalmiuksia, järjestelykeskuksia ja palautuksia koskevien toisiinsa liittyvien toimenpiteiden täytäntöönpanon, taloudellisia ja henkilöresursseja koskevien sitoumusten sekä operatiivisten ja logististen prioriteettien osalta.
-